

Meer zeggen ze niet

In *De Geruchten* tekent Hugo Claus la Flandre profonde om universele thema's aan te raken en de diepste krochten van de menselijke ziel te verkennen. *Olympique Dramatique* en *Guy Cassiers* maken van hun theaterversie een indringende beleving: een blik in de vergeetput van een steeds onverdraagzamere samenleving.

© Koen Broos

'Wij zitten in De Doofpot te wachten tot de mis uit is en de vrouwen terugkomen van Félicien zijn moeder, wij hebben geen zorg aan ons hoofd tenzij de voetbalmatch van vanmiddag, de kwaliteit van het West-Vlaams bier die snel achteruitgaat met al hun chemisch gepruts, de verkiezingen, maar we gaan u daarmee niet lastigvallen, wij worden geregeerd door een professor als eerste minister, meer zeg ik niet.' Zo zitten we midden in het traditionele Vlaanderen op café en meteen midden in het universum van Hugo Claus in zijn roman *De geruchten* (1996). Nu waagt *Olympique*

Dramatique zich aan een theaterversie, in een regie van Guy Cassiers.

Neenee, meer willen de personages niet zeggen in Claus' wereld van roddels. De ziekte van de achterklap wordt zo vakkundig verspreid door *Olympique* dat je niet anders kan dan er als toeschouwer door aangestoken worden. Meer zeggen ze niet, maar daarmee zeggen ze heel veel. Ook over wat theater vandaag kan zijn.

De setting, de personages en de taal die gehanteerd worden zijn door en door Vlaams, zoals al blijkt uit het citaat waarin een soort spreekkoor in de wij-vorm aan het woord is.

ALLE COMMUNICATIE BERUST OP EEN GESLAAGD MISVERSTAND.

En tegelijk raakt Claus aan universele thema's. In welke cultuur zien we geen gesloten gemeenschappen, waar men bang is voor invloeden van buitenaf? Welk Europees land worstelt er niet nog altijd met zijn koloniale verleden? Om nog maar te zwijgen van schuld en boete en andere typische thema's die we in Claus' oeuvre als schijnbaar achteloos rondgestrooide paaseieren voortdurend terugvinden: de verwijzingen naar de antieke mythologie, de vruchtbaarheidsritus en de referenties aan de bijbel.

Door de soorten personages die Claus in *De geruchten* neerzet en door de setting, waarmee hij een lokale Vlaamse dorpsgemeenschap tekent, zorgt hij voor vertrouwdheid bij de lezer. Die voelt zich gemakkelijk thuis: de tijd van de nonkel paters uit de missies, van de autoritaire vader en de compenserende moeder, van de zalvende pastoor, van het bepotelen van jonge meisjes, van de buurtwinkel die in zijn bestaan bedreigd wordt en van het niet verwerkte oorlogsverleden ligt niet zover achter ons. Dat stelt de lezer op zijn gemak. Hij mag er graag mee lachen, want hij kijkt in een spiegel, die hij desnoods via de leefwereld van zijn ouders kent. Bovendien bevestigt het een soort nostalgisch verlangen: eindelijk weer eens een roman die appelleert aan de hang naar het